

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Türkiye Büyük Millet Meclisi Üyeliği Kanunu Teklifi gerekçesi ile birlikte ekte sunulmuştur.

Gereğini arz ederim. 12.2.2015

Cemil Şişek
Akkara M. Vaheli

GENEL GEREKÇE

Yasama yetkisi Türk Milleti adına Türkiye Büyük Millet Meclisindedir ve bu yetki devredilemez. Genel oyla seçilen beş yüz elli milletvekilinden oluşan TBMM'nin görev ve yetkileri; kanun koymak, değiştirmek ve kaldırmak; Bakanlar Kurulunu ve bakanları denetlemek; Bakanlar Kuruluna belli konularda kanun hükmünde kararname çıkarma yetkisi vermek; bütçe ve kesinhesap kanun tasarılarını görüşmek ve kabul etmek; para basılmasına ve savaş ilânına karar vermek; milletlerarası andlaşmaların onaylanmasını uygun bulmak, TBMM üye tam sayısının beşte üç çoğunluğunun kararı ile genel ve özel af ilânına karar vermek ve Anayasanın diğer maddelerinde öngörülen yetkileri kullanmak ve görevleri ifa etmektir. Tüm bu görevler bütün Milleti temsil eden milletvekillerimiz tarafından yerine getirilmektedir.

Bu yüce görevi yerine getiren milletvekillerimize, TBMM üyeliği sona erenler ile dışarıdan atanan bakanlara ilişkin haklar ve yükümlülükler mevzuatta dağınık bir şekilde yer almaktadır. Bu düzenlemelerin toplulaştırıldığı ve ilgili mevzuatla ilişkilendirildiği bir statü kanunu ihtiyacı giderek belirgin bir hal almıştır. TBMM üyelerinin yapamayacağı işler Anayasanın 82'nci maddesinde düzenlenmiş ve bu kapsamda üyelikle bağdaşmayan işler tadat edilmiştir. Bu hususlara ilişkin olarak, 31/10/1984 tarihli ve 3069 sayılı Türkiye Büyük Millet Meclisi Üyeliği ile Bağdaşmayan İşler Hakkında Kanun yürürlüktedir. Keza, Anayasanın 86'ncı maddesinde de TBMM üyelerinin ödenek, yolluk ve emeklilik işlemlerinin kanunla düzenleneceği, ödeneğin aylık tutarı en yüksek Devlet memurunun almakta olduğu miktarı, yolluk da ödenek miktarının yarısını aşamayacağı ve diğer hususlar hakkında hükümler mevcuttur. Bu çerçevede milletvekillerinin ödenek ve yolluklarına ilişkin olarak 26/10/1990 tarihli ve 3671 sayılı Türkiye Büyük Millet Meclisi Üyelerinin Ödenek, Yolluk ve Emekliliklerine Dair Kanun hükümleri uygulanmaktadır.

Diğer taraftan, çeşitli hak ve yükümlülüklerle ilişkin mevzuatta birçok düzenleme mevcuttur. TBMM üyelerine, bu üyeliği sona erenlere ve dışarıdan atanan bakanların pasaportlarına ilişkin hükümler 15/7/1950 tarihli ve 5682 sayılı Pasaport Kanununda düzenlenmektedir. Keza, silah ruhsatlarına ilişkin hükümler 10/7/1953 tarihli ve 6136 sayılı Ateşli Silahlar ve Bıçaklar ile Diğer Aletler Hakkında Kanunda yer almaktadır. Yasama faaliyetlerinde TBMM üyelerine yardımcı olmak üzere çalıştırabilecekleri personel 1/12/2011 tarihli ve 6253 sayılı Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı İdari Teşkilatı Kanunu hükümlerine göre istihdam edilmektedir. Milletvekillerini ilgilendiren ancak milletvekilliği

dışında da farklı konuları düzenleyen söz konusu kanunlar ile ilişkilenecek suretiyle hem uygulama hem de kamuoyu denetimi imkanları güçlendirilmiştir.

Öte yandan, mevzuatın uygulanma sürecinde çeşitli ihtiyaçlar bulunduğu görülmektedir. Yürürlükteki mevzuata göre TBMM çalışmalarına gebelik döneminde katılamayan kadın milletvekillerinin ancak Genel Kurulun kararı ile ödenek ve yolluklarını alabilmeleri mümkün olmaktadır. TBMM İçtüzüğü'nün 154'üncü maddesinde bir yasama yılı içinde aralıksız olarak iki ay veya daha fazla izin almış olan milletvekillerine ödenek ve yolluklarının verilebilmesi, Genel Kurulun kararına bağlanmıştır. Genel Kurul, bu konudaki kararını, Başkanlık Divanının Başkanlığın Genel Kurula Sunuşları kısmında yer alacak teklifi üzerine görüşmesiz ve işaretle oylama suretiyle vermektedir. Bu türden bir hakkın kullanımının Genel Kurulun takdirine bırakılması yasal güvenceye kavuşturulması gerekmektedir. Bu çerçevede yapılan düzenleme ile kadın milletvekilinin doğumdan önce ve sonra toplam on altı hafta süreyle analık izni kullanabilmesi, çoğul gebelik durumunda bu süreye iki hafta eklenmesi, kullanılan izin sürelerince ödenek, yolluk ve diğer mali ve sosyal haklarda kesinti yapılmaması öngörülmektedir.

Mevzuatımızda TBMM üyelerinin protokoldeki yerleri ikincil düzenlemelerle belirlenmektedir. Başkent protokolü önde gelim listesi Cumhurbaşkanlığı, il protokolü önde gelim listeleri ise valilikler tarafından düzenlenmiştir. Seçimle göreve gelen ve Türk milleti adına yasama yetkisini kullanan milletvekillerinin protokoldeki konumlarının kanunla düzenlenmesinin uygun olacağı değerlendirilmiştir. Bu çerçevede madde ile milletvekillerinin Başkent protokolü önde gelim listesinde kuvvet komutanlarını müteakip yer alması öngörülmüştür. Ayrıca daha önce milletvekilliği görevi yapmış olanların protokoldeki yerleri hususunda zaman zaman tereddütlerin yaşandığı görülmektedir. Bu tereddütlerin ortadan kaldırılması amacıyla önceki dönemlerde TBMM üyeliği yapmış olanların il protokol önde gelim listelerindeki sıralarının mevcut milletvekillerini müteakip olacağı hüküm altına alınmıştır.

Mevzuatın dağınıklığından kaynaklanan uygulamada ortaya çıkan ihtiyaçların giderilmesi ve kamuoyunun şeffaf bir şekilde milletvekillerinin haklar ve yükümlülüklerine ilişkin konularda daha etkin bilgilenebilmelerini teminen bir statü kanunu ihtiyacı hâsıl olmuştur. Bu Kanun Teklifi ile kanun yapım tekniğine uygun olarak münhasıran TBMM üyeleri hakkında düzenlemeler içeren kanunlar yürürlükten kaldırılmış; söz konusu kanunlardaki hükümler bu Kanun Teklifine aktarılmıştır. Bunun yanında, milletvekillerini ilgilendiren

ancak milletvekilliği dışında da farklı konuları düzenleyen kanunlara bu Kanun Teklifinde atıf yapılarak ilgili mevzuata ulaşılabilirlik imkânı güçlendirilmiş ve ihtiyaç duyulan çeşitli konularda düzenlemeler yapılmıştır.

MADDE GEREKÇELERİ

MADDE 1- Madde ile, Kanunun amacının Türkiye Büyük Millet Meclisi üyelerinin, TBMM üyeliği sona erenlerin ve dışarıdan atanan bakanların mali, sosyal hak ve yükümlülüklerinin düzenlenmesi olduğu öngörülmüştür.

MADDE 2- Madde ile, Kanunda yer alan kavramların tanımları yapılmaktadır.

MADDE 3- Madde ile, 3671 sayılı Kanunun TBMM üyelerinin ödenek ve yolluğuna ilişkin hükümlerinin korunarak bu Kanuna taşınması amaçlanmıştır.

MADDE 4- Madde ile, 3671 sayılı Kanunun ödenek, yolluk ve emekliliğe hak kazanma ve ödenek ve yolluğun ödenmesine ilişkin hükümlerinin korunarak bu Kanuna taşınması amaçlanmıştır.

MADDE 5- Madde ile, dışarıdan atanan bakanların TBMM üyelerine sağlanan haklardan yararlanmaları öngörülmüştür.

MADDE 6- Madde ile, TBMM üyeleri ile dışarıdan atanan bakanların emeklilikleri hakkında 5510 sayılı Kanun hükümlerinin uygulanacağı öngörülmüştür.

MADDE 7- Madde ile, 3671 sayılı Kanunun tedavi hakkına ilişkin hükümlerinin korunarak bu Kanuna taşınması amaçlanmıştır.

MADDE 8- Madde ile, kadın milletvekillerinin doğumdan önce ve sonra kullanabilecekleri analık izinlerinin düzenlenmesi amaçlanmıştır.

MADDE 9- Madde ile, 3671 sayılı Kanunun ölüm yardımına ilişkin hükümlerinin korunarak bu Kanuna taşınması amaçlanmıştır.

MADDE 10- Madde ile, TBMM üyeleri ve bu üyeliği sona erenler ile dışarıdan atanan bakanların kamu kurum ve kuruluşlarının sosyal tesis ve imkânlarından, bu kurumların en yüksek yöneticilerinin tabi olduğu koşullarda yararlanmaları öngörülmüştür.

MADDE 11- Madde ile, TBMM üyelerine yardımcı olmak üzere istihdam edilecek personel hakkında 6253 sayılı Kanun hükümlerinin uygulanacağı öngörülmüştür.

MADDE 12- TBMM üyelerinin protokoldeki yerleri ikincil düzenlemelerle belirlenmiştir. Başkent protokolü önde gelim listesi Cumhurbaşkanlığı, il protokolü önde gelim

listeleri ise valilikler tarafından düzenlenmiştir. Seçimle göreve gelen ve Türk milleti adına yasama yetkisini kullanan milletvekillerinin protokoldeki konumlarının kanunla düzenlenmesinin uygun olacağı değerlendirilmiştir. Bu çerçevede madde ile milletvekillerinin Başkent protokolü önde gelim listesinde kuvvet komutanlarını müteakip yer alması öngörülmüştür. Ayrıca daha önce milletvekilliği görevi yapmış olanların protokoldeki yerleri hususunda zaman zaman tereddütlerin yaşandığı görülmektedir. Bu tereddütlerin ortadan kaldırılması amacıyla önceki dönemlerde TBMM üyeliği yapmış olanların il protokol önde gelim listelerindeki sıralarının mevcut milletvekillerini müteakip olacağı hüküm altına alınmıştır.

MADDE 13- Milletvekillerinin pasaport verilmesi hususu 5682 sayılı Kanunda düzenlenmiştir. 5682 sayılı Kanunun 13 üncü maddesine göre halen görev yapmakta olan milletvekillerine diplomatik pasaport verilmektedir. Aynı madde ile daha önce cumhurbaşkanlığı, yasama meclisi başkanlığı, başbakanlık, dışişleri bakanlığı ile büyükelçilik yapmış olanlara da diplomatik pasaport verilebilmektedir. Çok boyutlu dış politikanın güçlenmesi ile birlikte parlamenterlerin de diplomatik faaliyetlerinin yoğunluk kazandığı görülmektedir. Parlamenter diplomasiinin en önemli aktörleri olan milletvekillerinin görev süreleri sona erdikten sonra da diplomatik pasaport alabilmesi imkânı tanınmasının ülkemizin takip etmekte olduğu çok boyutlu ve aktif dış politikasına katkı sağlayacağı düşünülmüş ve bu doğrultuda madde ile düzenlenme yapılmıştır.

MADDE 14- Madde ile, TBMM üyelerinin, üyeliği sona erenlerin ve dışarıdan atanan bakanların silah bulundurma ve taşımaya ilişkin hakları düzenlenmiştir.

MADDE 15- Madde ile, rozet ve kimliklere ilişkin TBMM İktüzüğü ile 3671 sayılı Kanun'da düzenlenmiş olan hükümlerin korunarak bu Kanuna taşınması amaçlanmıştır.

MADDE 16- Madde ile, vefat eden TBMM üyesinin, üyeliği sona erenin ve dışarıdan atanan bakanın vasiyeti üzerine ya da eşi veya birinci derece yakınlarının talep etmesi hâlinde TBMM'de ve defnedileceği ilde valiliklerce cenaze töreni yapılması öngörülmüştür.

MADDE 17- Madde ile, milletvekilliği ile bağdaşmayan işleri düzenleyen 3069 sayılı Kanun hükümlerinin korunarak bu Kanuna taşınması amaçlanmıştır.

MADDE 18- Madde ile, Kanunun uygulanmasına ilişkin usul ve esasların Başkanlık Divanınca çıkarılacak yönetmeliklerle düzenleneceği öngörülmüştür.

MADDE 19- Madde ile, atıflar ve uygulanmayacak hükümler düzenlenmiştir.

MADDE 20- Madde ile, değiştirilen ve yürürlükten kaldırılan hükümler başlığı altında, 6253 sayılı Kanun'da TBMM üyelerinin temsil niteliği olan programları için yapmış oldukları giderlerin TBMM bütçesinden karşılanmasına yönelik bir düzenleme yapılması ve diğer kanunlardaki TBMM üyelerine ilişkin bazı hükümlerin bu Kanuna taşınması sonucu 5682 ve 6136 sayılı Kanunda yer alan bazı ibarelerin metinden çıkarılması, statüden kaynaklanan hakkın başvuru süresinin geçmesi nedeniyle yitirilmemesi amacıyla 5510 sayılı Kanundaki 30 günlük başvuru süresine ilişkin ibarenin metinden çıkarılması ile 3069 ve 3671 sayılı Kanunların yürürlükten kaldırılması öngörülmüştür.

GEÇİCİ MADDE 1- Madde ile, bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce, yürürlükten kaldırılan hükümler uyarınca yapılmakta olan her nevi ödemeler hakkında da hak kaybına yol açılmaması kaydıyla bu Kanun hükümlerinin uygulanacağı öngörülmüştür.

MADDE 21- Yürürlük maddesidir.

MADDE 22- Yürütme maddesidir.

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ ÜYELİĞİ KANUNU TEKLİFİ

Amaç

MADDE 1- (1) Bu Kanunun amacı; Türkiye Büyük Millet Meclisi üyeleri, bu üyeliği sona erenler ile dışarıdan atanan bakanların mali, sosyal hak ve yükümlülükleri ile ilgili diğer hususları düzenlemektir.

Tanımlar

MADDE 2- (1) Bu Kanunda geçen;

- a) TBMM: Türkiye Büyük Millet Meclisini,
  - b) Başkan: Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanını,
  - c) Başkanlık Divanı: Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlık Divanını,
  - ç) TBMM üyesi: Mevcut yasama dönemi içinde milletvekili sıfatını haiz olanları,
  - d) TBMM üyeliği sona erenler: Önceki yasama dönemlerinde Yasama Organı üyesi olanları,
  - e) Dışarıdan atanan bakan: TBMM üyeleri dışından milletvekili seçilme yeterliğine sahip olanlar arasından atanan bakanları,
- ifade eder.

Ödenek ve yolluk

MADDE 3- (1) TBMM üyelerinin aylık ödeneklerinin tutarı, en yüksek devlet memurunun almakta olduğu miktardır. En yüksek devlet memuruna ödenenlerden gelir vergisine tabi olmayanlar bu Kanuna göre de gelir vergisine tabi tutulmaz.

(2) TBMM üyelerine bu madde uyarınca hesaplanacak aylık ödenek tutarının yarısı kadar yolluk ödenir.

(3) Bu yolluklar herhangi bir suretle haczedilemez.

(4) TBMM üyeleri en yüksek Devlet memurunun almakta olduğu mali ve sosyal haklardan yararlanırlar.

Hak kazanma ve ödeme

MADDE 4- (1) TBMM üyeleri seçildikleri günden itibaren, bu Kanunda belirtilen ödenek ve yolluklara hak kazanırlar. Herhangi bir nedenle TBMM üyeliği sıfatı kalkanların istihkakları, bu sıfatın kalktığı ayı takip eden ay başından itibaren verilmez. Ancak, ölüm, Cumhurbaşkanı seçilme ve genel seçimlerin yapılması halinde önceden aldıkları üç aylık ödenek ve yolluklar geri alınmaz. Aylık ödenek ve yollukların üç aylığı peşin olarak ödenir.

Dışarıdan atanan bakanlar

MADDE 5- (1) Dışarıdan atanan bakanlar bu Kanun kapsamında TBMM üyelerine sağlanan haklardan yararlanırlar. Bu Kanunda hüküm bulunmayan hususlarda 9/10/1984 tarihli ve 3055 sayılı Başbakan ve Bakanların Temsil Ödenekleri ile Dışarıdan Atanan Bakanların Ödenek ve Yollukları Hakkında Kanun hükümleri uygulanır.

Emeklilik

MADDE 6- (1) TBMM üyeleri ile dışarıdan bakanlığa atananlar bu görevlerinden dolayı 31/5/2006 tarihli ve 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu hükümleri çerçevesinde sigortalı sayılırlar ve bunların sosyal güvenlik hak ve yükümlülükleri hakkında 5510 sayılı Kanun hükümleri uygulanır.

Tedavi hakkı

MADDE 7- (1) TBMM üyelerinin, bu üyeliği sona erenler ile dışarıdan atandığı bakanlık görevi sona erenlerin ve bunların eşleri, anne ve babaları ile bakmakla yükümlü oldukları çocuklarının; ölenlerin aylık veya bu Kanunla mülga 26/10/1990 tarihli ve 3671 sayılı Türkiye Büyük Millet Meclisi Üyelerinin Ödenek, Yolluk ve Emekliliklerine Dair Kanunun mülga 5 inci maddesi gereğince tazminat alan veya müstahak olup da, bu tazminatı mülga 3671 sayılı Kanunun mülga 5 inci maddesinin üçüncü fıkrasındaki şartlar sebebiyle alamayan dul ve yetimlerinin tedavileri ile ilgili giderler TBMM bütçesinden karşılanır.

Analık hali

MADDE 8- (1) Kadın milletvekili doğumdan önce ve sonra toplam on altı hafta süreyle

analık izni kullanır. Çoğul gebelik durumunda, bu süreye iki hafta eklenir. Sürelerin hesaplanmasında tatil veya ara verme süreleri dikkate alınır. İlave izin kullanımları TBMM İçtüzüğü'nün izinlere ilişkin genel hükümlerine tabidir.

(2) Kullanılan izin sürelerince ödenek, yolluk ve diğer mali ve sosyal haklarda kesinti yapılmaz.

Ölüm yardımı

MADDE 9- (1) TBMM üyelerinin ölümleri halinde 14/7/1965 tarihli ve 657 sayılı Devlet Memurları Kanununa göre en yüksek devlet memurunun almakta olduğu aylığın (ek gösterge dâhil) on iki aylık tutarı ölüm yardımı olarak TBMM bütçesinden usulü dairesinde ve resen ödenir.

(2) TBMM üyeliği sona erenler için bu yardım ölüm tarihi itibarıyla birinci fıkraya göre hesaplanacak miktarın yarısı tutarında olmak üzere TBMM bütçesinden ödenir.

(3) Bu madde uyarınca ölüm yardımı yapılanlara diğer mevzuat hükümleri ile öngörülen ölüm yardımları yapılmaz.

(4) Bu maddenin uygulanmasında 657 sayılı Kanunun 208 inci maddesi hükümleri uygulanır.

Diğer sosyal haklar

MADDE 10- (1) TBMM üyeleri ve bu üyeliği sona erenler ile dışarıdan atanan bakanlar kamu kurum ve kuruluşlarının sosyal tesis ve imkânlarından, bu kurumların en yüksek yöneticilerinin tabi olduğu koşullarda yararlanırlar.

(2) TBMM üyeliği sona erenler yasama, ödenek ve yolluk, TBMM Genel Kurulu ve parti grup toplantılarına girme hakları dışında kalan ve TBMM üyelerine tanınan bütün haklardan yararlanırlar.

Personel istihdamı

MADDE 11- (1) Yasama faaliyetlerinde TBMM üyelerine yardımcı olmak üzere 1/12/2011 tarihli ve 6253 sayılı Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı İdari Teşkilatı Kanunu hükümlerine tabi olarak personel çalıştırılabilir.

Protokol sırası

MADDE 12- (1) İlgili mevzuatı gereği belirlenen Başkent protokolü önde gelim listesinde Eski TBMM Başkanları Eski Cumhurbaşkanlarından sonraki sırada yer alır. TBMM Başkan Vekilleri; TBMM'de Grubu Bulunan Siyasi Partilerin Genel Başkanları; TBMM Katip Üyeleri; İdare Amirleri ve İhtisas Komisyonu Başkanları; TBMM'de Temsil Edilen Siyasi Partilerin Genel Başkanları; TBMM'de Grubu Bulunan Siyasi Partilerin Grup Başkanları ve Başkan Vekilleri; TBMM'de Grubu Bulunan Siyasi Partilerin Genel Başkan Yardımcıları; TBMM'de Grubu Bulunan Siyasi Partilerin Genel Sekreterleri ve TBMM üyeleri bu fıkra da belirtilen sıraya uygun olarak kuvvet komutanlarından sonraki sırada yer alır. TBMM üyelerinin kendi aralarındaki önde gelim sırasında beşinci fıkra hükümleri geçerlidir.

(2) İl protokolü önde gelim listelerinde TBMM üyelerini müteakip, bu üyeliği sonra erenler yer alır.

(3) İllerdeki ulusal ve resmi bayramlar ile her türlü törenlerde TBMM üyeleri ile bu üyeliği sona erenler soyadı sırasına göre ilin valisinden sonra yer alır.

(4) Önde gelim listelerindeki sıraları TBMM üyeleri ve bu üyeliği sona erenlere valiliklerce her yasama dönemi başında ve bu sıralamalarda değişiklik olması halinde değişiklik tarihini izleyen bir hafta içerisinde yazılı olarak bildirilir.

(5) İllerde yapılacak törenlerde yasama organını temsilen varsa sırasıyla Başkanlık Divanı üyeleri, siyasi parti grup başkanvekilleri veya TBMM ihtisas komisyonları başkanlarından biri; bunlardan biri yoksa il TBMM üyelerinden yaşça en büyük olanı, il TBMM üyelerinden de yoksa diğer TBMM üyelerinden yaşça en büyük olanı protokolde yerini alır. TBMM Başkanının katıldığı tüm törenlerde yasama organını temsilen protokolün ilk üç sırasında başka kimse yer almaz.

Diplomatik pasaport

MADDE 13- (1) TBMM üyelerine, bu üyeliği sona erenlere ve dışarıdan atanan bakanlar ile bunların eşlerine ve ergin olmayan veya ergin olsalar dahi öğrenimi devam eden çocuklarına 25 yaşının ikmaline kadar; yine ergin olsalar dahi bedensel, zihinsel ve ruhsal engellerinden en az biri nedeniyle sürekli bakıma muhtaç durumda olduğu resmi sağlık kurumlarının düzenlediği sağlık

kurulu raporu ile belgelenen çocuklarına diplomatik pasaport verilir.

(2) Bu Kanunda düzenlenmeyen diğer hususlar hakkında 15/7/1950 tarihli ve 5682 sayılı Pasaport Kanunu uygulanır.

Silah bulundurma ve taşıma

MADDE 14- (1) TBMM üyelerine, bu üyeliği sona erenlere ve dışarıdan atanan bakanlara 10/7/1953 tarihli ve 6136 sayılı Ateşli Silahlar ve Bıçaklar ile Diğer Aletler Hakkında Kanun kapsamına giren silahlar için silah bulundurma ve taşıma ruhsatı verilir. Bu ruhsatlarda süre kaydı aranmaz. Avda veya sporda kullanılan her nevi ateşli yivli silahlar da bu madde hükümlerine tabidir.

(2) Birinci fıkra kapsamında ateşli silahların taşınmasına veya bulundurulmasına yetki veren kayıt ve belgeler her türlü resim, vergi ve harçtan muaftır.

(3) Bu Kanunda düzenlenmeyen diğer hususlar hakkında 6136 sayılı Kanun uygulanır.

Rozet ve kimlik

MADDE 15- (1) TBMM üyelerine, özellikleri Başkanlık Divanınca çıkarılacak yönetmelikte belirlenen rozet verilir. Bu rozetler TBMM üyesinin şahsına ait olup başkalarına intikal edemez. Rozetler sahiplerinden başkası tarafından taşınamaz.

(2) TBMM Başkanlığınca TBMM üyelerine, bu üyeliği sona erenlere ve dışarıdan atanan bakanlara verilen kimlik belgesi tüm resmî ve özel kuruluşlar tarafından kabul edilecek resmî kimlik hükmündedir.

Cenaze töreni

MADDE 16- (1) Vefat eden TBMM üyesinin, bu üyeliği sona erenin ve dışarıdan atanan bakanın vasiyeti üzerine ya da eşi veya birinci derece yakınlarının talep etmesi halinde TBMM'de ve defnedileceği ilde valiliklerce cenaze töreni yapılır. Cenaze töreni ile ilgili hususlar Başkanlık Divanınca çıkarılacak yönetmelikte düzenlenir.

TBMM üyelerinin yapamayacağı işler

MADDE 17- (1) TBMM üyeleri, Devlet ve diğer kamu tüzelkişilerinde ve bunlara bağlı kuruluşlarda; Devletin veya diğer kamu tüzelkişilerinin doğrudan doğruya ya da dolaylı olarak katıldığı teşebbüs ve ortaklıklarda; özel gelir kaynakları ve özel imkânları kanunla sağlanmış kamu yararına çalışan derneklerin ve Devlettten yardım sağlayan ve vergi muafiyeti olan vakıfların, kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları ile sendikalar ve bunların üst kuruluşlarının ve katıldıkları teşebbüs veya ortaklıkların yönetim ve denetim kurullarında görev alamazlar ve vekili olamazlar.

(2) TBMM üyeleri birinci fıkrada belirtilen kurum ve kuruluşlarda; ücret karşılığı iş takipçiliği, komisyonculuk ve müşavirlik yapamazlar; genel sekreter, sekreter veya benzeri herhangi bir nam altında hiçbir yönetim görevi alamazlar.

(3) TBMM üyeleri herhangi bir taahhüt işini doğrudan veya dolaylı olarak kabul edemezler, temsilcilik ve hakemlik yapamazlar.

(4) TBMM üyeleri, yürütme organının teklif, inha, atama veya onamasına bağlı resmî veya özel herhangi bir işle görevlendirilemezler. TBMM üyelerinin belli konuda ve altı ayı aşmamak üzere Bakanlar Kurulunca verilecek geçici bir görevi kabul etmesi, TBMM'nin kararına bağlıdır.

(5) TBMM üyeleri, yabancı bir devlet veya milletlerarası bir kuruluş tarafından verilen idari ve siyasi, ücretli herhangi bir işi veya görevi TBMM'nin kararı olmadıkça kabul edemezler.

(6) TBMM üyeleri yasak olmayan işlerin icrasında TBMM üyeliği unvanlarını kullanamazlar.

(7) TBMM üyelerinin yapamayacakları işlere ilişkin diğer kanunlarda yer alan hükümler saklıdır.

(8) Her yasama döneminde TBMM üyeliğine seçilmeden önce bu Kanunla yasaklanan herhangi bir yükümlülük üstlenmiş bulunan TBMM üyeleri, mevcut durumlarını altı ay içinde Kanuna uygun hale getirirler.

(9) Bu maddeye aykırı hareket eden üyeler hakkında, TBMM İçtüzüğü hükümleri uyarınca işlem yapılır. Üyeliğin düşmesine, Türkiye Büyük Millet Meclisi üye tamsayısının salt çoğunluğu ile karar verilir.

Yönetmelik

MADDE 18- (1) Bu Kanunun uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar Başkanlık Divanınca

çıkarılacak yönetmeliklerle düzenlenir.

Atıflar ve uygulanmayacak hükümler

MADDE 19- (1) Mevzuatta bu Kanunla yürürlükten kaldırılan kanunlara yapılan atıflar bu Kanuna yapılmış sayılır.

(2) Bu Kanunla düzenlenen hususlar hakkında diğer kanunların bu Kanuna aykırı hükümleri uygulanmaz. Ancak, bu Kanunda hüküm bulunmayan hususlarla ilgili diğer kanunlarda yer alan hükümlerin uygulanmasına devam olunur.

(3) Bu Kanunun TBMM üyeliği sonra erenler hakkındaki hükümleri, dışarıdan atanan bakanlardan bakanlık görevi sona ermiş olanlar hakkında da uygulanır.

Değiştirilen ve yürürlükten kaldırılan hükümler

MADDE 20- (1) 6253 sayılı Kanuna aşağıdaki ek madde eklenmiştir.

“Temsil giderleri

EK MADDE 1- (1) TBMM üyelerinin temsil niteliği bulunan programları için yapmış oldukları giderler TBMM bütçesinden karşılanır. Bu maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar Başkanlık Divanı tarafından belirlenir.”

(2) 5682 sayılı Kanunun 13 üncü maddesinin üçüncü fıkrasında yer alan “Türkiye Büyük Millet Meclisi Üyelerine, Türkiye Büyük Millet Meclisi üyesi olmayan bakanlara,” ibaresi ile 14 üncü maddesinin birinci fıkrasında yer alan “Türkiye Büyük Millet Meclisi eski üyeleri, eski bakanlar ile” ibaresi maddelerin metninden çıkarılmıştır.

(3) 6136 sayılı Kanunun 6 ncı maddesinin ikinci fıkrasında yer alan “Türkiye Büyük Millet Meclisi Üyeleri,” ibaresi ile 7 nci maddesinin birinci fıkrasının (1) numaralı bendinde yer alan “Yasama Organı Üyeleri” ibaresi maddelerin metninden çıkarılmıştır.

(4) 5510 sayılı Kanunun ek 7 nci maddesinin birinci fıkrasında yer alan “30 gün içinde” ibaresi madde metninden çıkarılmıştır.

(5) 31/10/1984 tarihli ve 3069 sayılı Türkiye Büyük Millet Meclisi Üyeliği ile Bağdaşmayan İşler Hakkında Kanun ve 3671 sayılı Kanun yürürlükten kaldırılmıştır.

GEÇİCİ MADDE 1- (1) Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce, bu Kanunla yürürlükten kaldırılan hükümler uyarınca yapılmakta olan her nevi ödemeler hakkında da hak kaybına yol açılmaması kaydıyla bu Kanun hükümleri uygulanır.

Yürürlük

MADDE 21- (1) Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 22- (1) Bu Kanunun TBMM ile ilgili hükümlerini TBMM Başkanı, diğer hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.